

GUSTAVOVI HUSÁKOVI

Bratislava 7. septembra 1945

Milý Gusto!

Úbohý povereník obracia sa na Teba obliehaný tisícorkými intervenciami tiež vo veci rozličných zaistených osôb, o ktorých sa, pochopiteľne, dozvedáte najkrajšie veci. Prosim Ťa však, aby si im venoval pozornosť v tom zmysle, že by si dal vyšetriť tieto záležitosti:

Dal som Ti už list starého Škultétyho vo veci Jozefa P., školského direktora z Kremnice, ktorý bol tam vládny komisárom a v tejto funkcii sa dostal teraz do zaistenia. Ako zrejme taký národniansky typ, ktorý viac pre svoj titul a svoje financie ako pre fašistický čin sa dostal do zaistenia. Je zaistený už od prvých dní oslobodenia, nateraz je v Bratislave, Martinčania, ako Zora Jesenská, Rázusová-Martáková, prihovárajú sa za neho. Prosim Ťa pekne, daj pozrieť na jeho veci. Nech ho vypočujú a podľa toho nech s ním naložia. Nemyslím, že by ho bolo treba dlhšie držať v zaistení.

Takisto vyhľadala ma pani a slečna Ferdinandy.

Ide o „bafka“ — Jozefa Škultétyho (1853—1948), redaktora, literárneho historika, historika, dlhoročného správcu Matice slovenskej. Manželka spomínaného P. bola Škultétyho dcérou.

Alina Ferdinandy (1926—1974), známa sochárka a medailérka. V oblasti detskej literatúry asi zostala len pri pokusoch.

Zora Jesenská (1909—1972), pracovníčka ženského hnutia, redaktorka Živeny, prekladateľka z ruštiny. V tom čase už mala vydané preklady z Lermontova, Gogoľa, Dostojevského.

Mária Rázusová-Martáková (1905—1964), poetka, autorka diel pre deti a mládež. Manželka správcu MS Jána Martáka.

Tento Ferdinandy bol nejakým funkcionárom, teraz už neviem či stranickým alebo mestským v Bardejove. Jeho meno vypisujem len preto, lebo tie dve ženy boli za mnou vo veci muža a otca a sl. Ferdinandy píše nejaké pozoruhodné detské veci, pre čo sa prihováram za to, aby si si aj jeho prípad povšimol. Inak o nich nič neviem.

V zaistení je aj istý kapitán Viliam M. z bratislavskej Vojenskej akadémie. Jeho žena vraví, že je v zaistení u NB, no ide o vojenskú osobu, ktorá po 29. auguste neprešla k povstaniu, naopak — ostal verný Tisovej Domobrane. Údajne nebol ešte vypočutý. Ak by sa dalo v jeho veci niečo urobiť, bol by som rád tým skôr, že sa mi hlási ako rodina.

Na čom mi najviac záleží je však bod prvý — keď však aj ďalšie dáš vyšetriť, urobíš dobrý skutok.

Srdečne Ťa zdraví

Tvoj
L. Novomeský

22. IX. urguje Novomeský vybavenie týchto, ale aj iných prípadov u nového povereníka vnútra J. Viktoryho (G. Husák dostal na starosť dopravu a verejné práce). Pripomína, že žiadosti mu poslali ľudia, s ktorými je v úradnom styku, alebo ľudia, ktorí „mi v práci za ilegality nejakým spôsobom pomohli“.